

Nro 20.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Mártziusnak 11-dik napján 1794.
esztendőben.*

Frantzia Ország.

Valamiképen hajdan a' Görög Birodalomban tudós embernek sem neveztetett, a' ki vagy az Athénási, vagy az Alexándriai nevezetes fő iskolákban nem tanúlt, 's ottan nem végzette el tudományának pályafutását: úgy a' jelenvaló században némellyek szemei előtt nem is igen betsültetett, bátor akár mennyi virtusokkal birt légyen is valaki, a' ki Párisban nem lakott, vagy leg alább ott meg nem fordúlt, frantziáúl nem parlérozott, frantzia módon szabott köntöse, viselete, frisurája nem vólt, frantziásan készitetett kalapot, fejkötöt,

fülön függöt, nyakszoritót nem viselt, és a' ki frantzia módra nem tudott lépni, tántzolni, ug-
 rándozni, szeleskedni, kezeit egymásba dörgöl-
 ni, a' ki frantziásan nem tudta fejét tartani, sze-
 meit forgatni, orrát fintorgatni, a' kinek frantzia
 hajfodorítója, szoba leánya, dajkája, gyermek
 nevelője, s. a. t. nem vólt; rövideden meg
 mondván, Frantzia Ország, 's nevezetessen Pa-
 ris vólt az a' kútfő, mellyből minden Európai
 módi köntösök, szokások, új ételeknek és italok-
 nak nemei, sőt még a' módi nyavalyák is vették
 első eredeteket. Ezt az új módiknak első mühe-
 lyét Párist, a' mint néhány közönséges levelek
 beszélik, szembe ötölhető módon meg változtat-
 ta, 's egézlén más formába öntötte a' négy ez-
 tendőktől fogva egymás után következett revo-
 lutióknak tüze, úgy annyira, hogy a' ki ennek-
 előtte Párisnak erköltsi tulajdonságait szemlélte,
 tapasztalta, és tanulta, most talám meg sem es-
 mérné, és ha meg esmérné is, felettébb álmél-
 kodna azoknak változásain. Ennekelőtte, a' ki
 valamire való embernek tartotta magát, örökös
 gyalázatnak tartotta vólna Párisnak úttzain fel 's
 alá gyalog menni, száma nem vólt a' sok fényes
 és módi kotsiknak, most pedig semmi különös
 equipázst nem lehet látni, a' kinek magának
 kotsija vagyon is, arra is, hogy gazdagnak és
 nagyra vágyónak lenni ne láttasson, számot fes-
 tett, még is egy harmad része sem maradott az
 előbbi fiákereknek, az az, pénzért szogáló ko-
 tsiknak, az első ministertől fogva az utólsó föl-
 dozó vargáig, egyenlőségeknak ki nyilatkoztatá-
 sára, gyalog sétálgat Párisnak úttzáin. Ennekelőtte
 este 10 's 11 órakor végződtek a' közönséges já-
 ték-néző helyek, a' sétáló piatzok pedig éjféel előtt
 egy órával is dugva vóltanak a' magokat mú-
 lató férfiakkal és asszonyokkal; most pedig min-
 den játékoknak vége vagyon kilentz órakor, ki-
 lentz és tiz óra közt, minden áruló bóltok bé zá-
 rattatnak, 11 órakor olly nagy tsendesség vagyon
 az úttzákon, mint Spanyól Országban dél előtt

tíz órától fogva dél után három óráig, a' midőn a' rettentő hévségben aludni szoktak az epe sáros természetű Spanyólok. Ennekelőtte tömve vóltak a' vendéglő házak vatsorálni menő vendégekkel, most pedig, ritka lakos, a' ki üres gyomorral ne menne ágyába. Ennelötte az úgy nevezett *palais royalban* allig lehetett a' sétáló sokaság miatt mozdulni; most pedig ritkán mutogattyák magokat a' lesre jární szokott ifjak és gyönyörűségnek leányai — a' görtös bötök, a' minéműeket hordónak itten is a' stutzerek, egészlen ki estenek a' módiból, 's öreg embereknél mást nem lehet bottal jární látni. Ennekelőtte leg nagyobb kedveségben vóltanak a' Párisi dámák előtt a' haj fodoritók, kivált a' kik mind úntalan újjabb újjabb frisuráknak módját találtak, avagy a' kik jól értették a' kuplérozásnak, avagy a' kerítésnek mesterségét; most pedig leg alább való embereknek tartattatnak, és minthogy sem a' férfiak, sem az affzonyok nem fodoritattyák hajaikat, kéntelenek a' szegény pomádé hertzegek közzül sokan vagy más hasznosabb mesterséget tanulni, vagy kardot kötni oldalaira, vagy házról házra menni kóldúlni. Hasonló szereztsétlenség érdeklette a' szagos pomádékat, vizeket, kendőző eszközöket, 's több ezekhez hasonló dolgokat készítő mestereket. A' férfiaknak köntösök, eggy olly rövid felső ruhából áll, mint a' minéműt a' hajós legények szoktak viselni, hasonló bő nadrágjok, festett nyakra-valójok, 's kutsmájok. Az affzonyi öltözetnek módja szép ugyan, de igen égygyügyű, hajok hátúl vagy bé vagyon fonva, vagy szabadon botsátatva, sem nem fodoritott, sem nem lisztézett, fejeknek ékessége nem költséges, ehez hasonló felső ruhájok, minden ezüst és arany nélkül való, a' szalupnak hire sints, derekaikat selyem matériából, avagy széles pántlikából tsinált övvel kötik által, melly által nagyon ki mutatnak termézetí növések. *Slep*, az az, földön úszó szoknyákat, kiket inasok szoktak ennekelőtte affzonyaik után vinni, kívánva sem lehet lát-

ni, többnire mind a' férfiak, mind az asszonyok, a' tzipökökön járnak, mintha mindnyájan a' Sz. Ferentz szerzetébe eskütek vólna, mellynek két kiváltképen való oka vagyon: 1.) a' marha bőrnék szüksége, és a' fabrikánsoknak ritkasága — 2.) a' vargáknak montur tsizmák körül való foglalatosságok. Ritka lakos, a' ki maga tartana konyhát a' fának rendkívül való ritkasága, és nagy árra miatt, a' ki főtt étket akar enni, vendég házba megyen, ott is pedig nem rágut, nem fricassét, nem drága süteményeket, hanem égyügyü, és éh gyomrot töltő eledelt adat magának, ritka ember eleibe tétetik *Champaniai* avagy *Burgundiai* nectár, meg elégszik közönséges bórral is; eggy szóval, olly nagy különbség vagyon Párisnak előbbi 's mostani morális tulajdonságai közt, mint vagyon az ég és a' föld között. Eddig vagyon a' Frantzia új módiról való tracta, most már lássuk, miként folynak ottan a' többi dolgok.

A' Párisi polgári előjáróknak, múlt hólnapnak 9-dik napján tartatott gyűlésében, kemény beszédek vóltanak a' Párisi mézárosok ellen, a' kik a' gazdag lakosoknak jó, a' szegény nadrágtalanoknak pedig rossz húst szoktak adni, a' kik hogy a' marha tenyélzést meg akadályoztassák, igen sok ellő teheneket és júhokat vágtanak le, hogy ekképen végtére is éltségre jusson Páris városa. Eggy a' jelenlévő előjárók közzül azzal vádolta őket, hogy a' szövetséges fejedelmeknek kémjei által légyenek meg veztegettetve, azért is keménnyen sürgette, hogy az illetén gonolj mézárosok, hogyha még tovább is azt miveléndik, halállal büntettessenek meg. — Eggy más tagja az Előjáróknak, *Chaumet* nevezetű avval vádolta a' parasztokat, vagy inkább falusi embereket, (mivel már most, sem paraszt, sem úr sem szolga nintsen Fr. Országban) hogy azok még most is vadas kerteket tartanak, hogy azokkal ismét kedveskedhessenek jövendőbeli uraik-

nak; hogy még mostan is nagy tisztelettel vagynak az egyházi személyek és püspökök iránt, 's kívánák őket előbbi méltóságos hivatalyaikban szemlélni s. a. t. Ahozképest következő végzéseket hozott az Előjáróknak gyülekezete: 1.) hogy a' melly mézáros nehézkes tehenet és juhot fog ennekutánna vágni, minden törvénytétel nélkül gylotiniroztasson — 2.) hasonló büntetése legyen annak, a' ki másnak valakinek a' meg határozott árron felül fog húst el adni — 3.) hogy minden gyönyörűségre készített kertek veteményes kertekké változtassanak által — 4.) hogy minden vadas kertek töröltessenek el — 5.) hogy az elégségre vigyázó Commissió két nap múlván adja értelmét, miként, 's mitsoda eszközök által lehessen a' Párist fenyegető szükséget el távoztatni s. a. t. Az úgy nevezett *Beaurepaire* osztálya Páris városának (*Beaurepaire*, olvasd *Boreper* vólt egy híres patrióta, és N. biztos, a' ki *Ve dunnek* Prusszusok által lett el vétetésekor magát fobe lötte) azzal panaszolkodott a' Párisi előjárók előtt, hogy azon osztálynak lakosai közül sokan, nem virtusnak, hanem kétségbe esésnek tulajdonityák *Bórepérnek* halálát, következésképen azt kívánták, hogy nem *Bórepérnek*, hanem *Challiernek* neveztesse osztályok ez után. Erre azt felelte az előülő, hogy azon osztálynak nem ditsőségére, hanem gyalázattyára szolgálna ez a' sokszori változás, hogy nem illene nevét olly gyakran változtatni, mint az aszszonyoknak a' fejkötőt; hogy az illyetén gyakorta való név változtatás által mind a' következő maradékok, mind azok a' historicusok zürzavarba hozattatnának, a' kik Páris osztályainak nevezetes történeteit meg fognák írni. Ugyan ezen gyűlésben jelentenek meg a' Sz. Domonkosi Négereknek, és Mulattáknak követek is, kiket igen szép orációval fogadott *Chaumet*, 's az egélsz magistrátus képében szerentsét kívánt nékiek az emberiség jussainak és szabattságnak meg nyeréséhez. *Ersébet* hertzeg aszszony, néhai XVI *Lajos* királynak testvér húga, által adta *Godárd* N. biztosnak

maga arany gyűszűjét, azt ragasztván melléje, hogy nékie más küldetne, a' minthogy el is végeztetett, hogy vagy rézből, vagy elefánt tsontból készitetett gyűszű küldetessen nékie. — *Gvillot* asszony, néhai XVI *Lajos* királynak szoptató dajkája, a' ki is most 66 esztendő, hazafiúi buzgóságról való tanúbizonyság levelet nyert a' Párisi magistrátustól, talám azért, hogy a' fia a' *gvillotinét* fel találta, vagy inkább meg újjította. Páris városának minden osztályai és polgári előjárói követeket küldvén a' N. Gyűléshez, megköszönték, hogy a' Fr. coloniákban lakó Indusokat természeti jussaikba és szabattságaikba helyeztette, és hogy békességre nem lépett a' Fr. Köz. Társaságnak ellenségeivel. Generál *Pichegru* (olvasd *Pisegrü*) levél által vett a' Jakobinusok klúbjától bútsút, engedelmet kérvén, hogy az északi armádiához való sietése miatt személylyesen meg nem jelenhetett közöttök, 's egyfzersmind esküvéssel kötelezte nékiek magát arra, hogy ő vagy meg győzi 's ki irtya a' Fr. nemzetnek ellenségeit, vagy a' velek való tsatazásban elveszti életét. (Előbb meg történhetik az utólsóbb, mint az elsőbb, mivel nem ebre bizták a' marha halált).

A' Nemz. Gyűlésnek közönséges végzéséből Febr. 19-dik napján tartatott, a' Fr. Coloniákban lakó Négerek, az az, feketék, és Mulatták örökös szolgaság alól lett fel szabadittatásoknak innep napja, mellyen a' sz. Domonkos szigetéből Párisba küldetett fekete követek, és igen sok Négerek jelen vóltanak. A' követek polgári koronát, a' több feketék pedig mindnyájan veres kutsmát viseltek fejeiken; közöttök egy fejér zászló vitettetett, a' mellyre le festetett asszony egy szeretsennek és egy mulattának a' szabatság kutsmáját nyújtotta kezeikbe. Az egész felgyülekezett sokaság a' józan okosság templomába ment bé, holott az említett fekete és barna követek a' koronát fejeikről le tették, a' fejér zászlót pedig a' Fr. nemzet mostani isten asszonyá-

nak, a' józan okosságának lábaihoz helyheztették a' fejez zálzlót. Ezek után eggy igen gyökeres orátiót mondott a' nemzeti ágens, mellyben okát adta ezen innep tartás alkalmatosságának. — Azonközben, hogy a' töllök két ezer mélyföld-nire távol lakó embereket szabadokká tették, más közöttök született, neveltetett, és élő polgár társaikat fogdossák, tömlötzökre hányják, a' közönséges bátorságnak színe alatt, gvillotini-rozzák, 's más kegyetlenebb halál nemeivel veztegetik, és ámbár minden Isten atta nap sokakat küldőnek is a' más világra, még is mindazáltal, csak magában Párisban 5756 szegény 's ártatlan emberek ülnek a' setét tömlötzökben. A' gvillotiné, az az alkotmány, holott a' zsebelő tolvajok, a' nézőknek óráikat, portobák tartóikat, író tábláikat, zsebbeli kezkenőiket titkosan ki lopdossák. És bátor szembe ötlhetőképen kegyetlenkedgyenek is a' nemzetnek kegyetlen előjárói a' lakosokon; még is mindazáltal nemcsak nem fogy, hanem még inkább öregbül az uzsorásoknak, a' tsalárd kereskedőknek és mester embereknek számok, kik mindnyájan oda tzeleznak, hogy az eleségnek ritkasága, és nagy árra által contra revolútiót tsinállyanak a' nép közt, és így, a' mit titkon ohajtanak, de világosan miveln a' haláltól való félelem miatt nem mérészük, rendkívül való útakon és módokon kívánnják efzközleni. — A' kenyérnek, eleségnek, és italnak szüksége és rendkívül fel emelkedett nagy árra annyira el keserítette a' szabadtságnak és egyenlőségnek pufzta nevével meg ajándékoztatott Párisi lakosokat, hogy minden órán vezedelmes tűz fog közöttök támadni, melly által egészlen öszve fog a' mostani constitúciónak alkotmánya olvasztatni. Noha keménnyen meg vagyon a' békességről való szó és emlékezet tiltattatva; még is mindazáltal többen kívánnják az előbbi tsendességnek villza helyheztetését, mint nem. Sokan fej rázással, 's vál vonitással nyilatkoztattyák ki a' közönséges jóra ügyelő Commissió előülője *Barrere* ellen va-

ló belső mérgeket és bosszúságokat, a' ki most a' Rojalisták végső el töröltetésekről, majd ismét fel támadásokról, sőt a' patrióta seregeken való diadalmokról is beszél a' N. Gyűllés előtt. Nemcsak ki nem irtattak a' *Vendei* osztályban lévő királyt kívánók, sőt, a' mint bizonyos tudósításokból értyük, annyira meg öregbedett számok, hogy nem sokára bátran szembe szállanak a' szabadságnak apostolaival.

Azt lehet ki húzni a' N. Gyűllésnek néhány végzéseiből, hogy ennek vért szomjúhzó tagjai is rá úntak a' sok ember öldöklésre. Leg közelebb azt a' végzést tették magok közt, hogy a' hazájokból ki költözött lakosoknak rokonai és más gyanús személlyek ne gvillogtirozassanak többé, hanem küldetessenek ki a' Fr. Köz. Társaságnak tartományaiból, és hogy legyen magokat mivel táplálniok, mindeniknek bizonyos summából álló assignátát fognak rendelni, 's ellenben annak ki pótolására minden vagyonaikat és örökségeiket a' republica számára el foglaltatni. Magok is jól tudják azt a' Frantziák, hogy a' jövő táborozás sokkal véresebb lesz az előbbieknél, és hogy attól fogna Európának jövődöbeli szerentséje vagy szerentsétlensége függeni: azért is valamint a' Német Birodalomban, úgy közöttök is minden ép kezű 's lábú lakosnak fegyvert adnak kezekbe, melly miatt nemcsak a' városok, hanem a' faluk is pulztán fognak maradni, és gyermekeknél, véneknél, és asszonyoknál egyéb nem marad honnyában.

A' *Moseli* ármádiának fő kórmányozója, *Hoche* Generál igen fontos fel tételt forgat elméjében, mellynek végbe vitelére leszen é elegendő ereje, avagy nem, a' következő idő mutattya meg. Ez a' patrióta Generál, a' ki még most vagy on 27 dik esztendő korában, igen szép hadi ismérettel és bátorsággal mondatik fel ruháztatotnak lenni, 1789 dik esztendőben még köz katoná volt, 's ennekelötte a' Frantzia gárda közt

szolgált. *La Fayette* Generálnak vólt segédje *Catignán*, maga viseletéért, és tanulásra való hajlandóságáért annyira meg kedvellette, hogy ötet rajzolni, és plánumokat tsinálni meg tanította, és hadi tífzségre is emeltette. A' jelenvaló háború alkalmatosságot adott *Hoche*-nek természeti, és keresett tálentomainak ki nyilatkoztatására, 's egész Generálisságig nyitott néki útát.

Múlt hólnapnak 14-dik napján ismét Párisba ment *Pichegrü* Generál, hogy ottan személlyesen befzélhessen a' közönséges jóra ügyelő Commisziónak tagjaival a' következendő táborozásnak folytatásáról. Úgy hallatik, hogy Febr. 20-dik napjára határoztatott légyen meg az Austr. Belgyiomi határoknak közönséges meg támadtatása.

A' *Rysselben* küldetett nemzeti biztosok azt végzették, hogy a' városnak minden kapui dél után három órakor bé zárattassanak, 's reggeli 8 órakor nyittassanak fel; hogy a' hadi embereken kívül senki bé ne botsáttasson a' vár erősegeinek szemlélésére; hogy a' közönséges bátorságra ügyelő Committének tagjai rendre mennyenek a' kapuknál lévő strázsákra; hogy a' melly lakos a' taxán felül maga házát el adándja, fogattasson el, hajléka pedig rontattasson le a' földig.

Nagy Britannia.

Múlt hólnapnak 10-dik napján tartatott parlamentalis Gyűlésben, az a' kérdés fordula elő, hogy ha vagyon é az Angliai királynak jussa a' Parlamentomnak hire, 's meg éggyezése nélkül, idegen seregeket az Országba bé vinni, avagy nem? *Grey* úr az antiministeriális résznek egy nevezetes tagja, hofzszas befzédet tartott e' tárgyról, mellyben gyökeres okokkal meg mutatta, hogy az illyetén dolog eggvátallyában ellenkezzék N. Britanniának szabadságával és constitutiójával. Elegendő, úgymond ő, a' Brittusoknak vitézsége

az Országnek védelmezésére. Hogyha, *úgymond* ő, jussa vagyon a' királynak a' Parlamentomnak hire 's meg egyezése nélkül idegen sereget az országba bé hozni, leg alább tudni kelletik a' nemzetnek, mitsoda fundamentomon épült légyen ez a' királyi hatalom; hogyha pedig jussa nintsen arra, hanem el kerülhetetlen szükség által kényszerítettik annak mivelésére, leg alább tételesen törvény, az ezt javasló miniszternek mentségére. Az Ország régi törvénye előtt egy átalylyában esméretlen az új hadi alkotmány, és II *Károly* királynak uralkodásától fogva egy átalylyában tilalmaztatik, a' Parlamentomnak meg egyezése nélkül fel állított hadi nép. — III *Wilhelm* király egygyetlen egy hollándiai testőrző regementet kívánt magának engedtetni, még is azt sem nyerhette meg a' nemzettől. Mihelyt az Anglus földre léptek a' Hassiai seregek, mingyárt szabad emberekké lettenek, és így semmi hadi fenyték alá nintsenek vettelve. „En ugyan, „ *úgymonda Grey úr*, gyomorból utállom a' Frantzia függetlenséget, 's inkább lennék *Néró* és „ *Calligula*, mint a' Frantzia vért izomjuzó tyrannusok alatt lenni, utállom mindazáltal a' „ despotismust is, következésképen azt kívánom, „ hogy idegen seregeknek hazánkba való bé hozattatását törvényünk, 's constitutiónk ellen „ való dolognak lenni ismérje a' parlamentom.,

Powis úr nagyon mentette *Pith* ministert, és az idegen seregeknek Angliába lett bé lépéseket nemtsak hasznosnak, hanem szükségesnek is lenni tartotta a' jelenvaló veszedelmes környül állások közt. *Windhám* úr azt mondotta *Pith* minister mentségére, hogy a' törvény szerént csak a' békességes időkben nem szabad a' királynak idegen seregeket az Országba bé vinni, de háborúban ki fogást szenved ez a' törvény. *Franzis* úr kettős értelmű hangon láttatott azon jussáról a' királynak szólani, a' melly szerént hadat indithat, és békességet szerezhet; bátor, *úgymond*,

jussa legyen is arra a' királynak, mindazáltal nem kell több just ezen jushoz tóldani. Nem félünk ugyan, *monda ő*, mostani kegyelmes és tiszteletre méltó monarchánknak természeti tulajdonságaitól, mindazáltal idegen seregeknek országunkba való szabados bé hozattatása; jövőben veszedelmére lehetne nemzeti szabadságunknak.

Pith minister, mint bölts, mellzére látó, és az Ország törvényeiben a' bámulásig jártos, és minden ellenvetéseket értelmesen fejtegetni tudó ember, minden eleibe hömpörített kérdésekre meg felelt. Maga javasolta, *úgymond*, a' királynak a' Hassiai seregeknek Angliába való bé vitetéseket, melly tselekedetét két fontos okkal kívánta igazítani, rész szerént a' régi praxissal, rész szerént a' régi törvénnyel. — Nem szabad ugyan, *úgymond ő*, a' királynak sem belső, sem külső seregeket fel állítani a' Parlamentomnak hire, 's meg éggyezése nélkül: mindazáltal, hogyha mind a' szükség, mind a' nemzet bölldogsága kívánándja, a' Parlamentom hire nélkül is öregbitheti ő Felsége hadi erejét, 's segítő seregeket vehet az Angliai zsóldba. Külömben is a' Parlamentom markában vagyon a' nemzetnet pénzes erfénye, a' mellyből t. i. a' hadi seregek szoktak fizettetni, és így nemtsak lehetetlen, hanem törvénytelen dolog is vólna a' Parlamentomnak hire nélkül hadi seregeket tartani. Eggynéhány példákat hordott elő, mellyekből meg mutatta, hogy ezen jussal eleitől fogva birtak legyen a' királyok, p. o. 1746 dik éftendőben, a' midőn bé akart az ellenség Angliába tsapni; 1756 ik és 1775-dik éftendőkbén, a' midőn *Minorkának* és *Gibráltárnak* fedezésére idegen seregek küldettek oda, mellyek 1782-dikben ismét vissza mentenek honnyokba; 1784-ik éftendőben, a' midőn az Amérikába ment Hassiai seregek mind addig Angliában vóltak kvártélyban, valameddig tovább lehetett vólna őket küldeneni, és akkor senki eggy

szót sem szóllott az idegen seregeknek Angliába lett menetelek ellen. Az elő beszéltetett körülállásokban jóvá hagyta a' királynak gondviselését a' Parlamentom; következésképen igen küönös dolog volna, hogyha most ellenkező értelemben volna, 's ellenkező végzést hozna. Éppen nem idegen hadi népek a' Hasszusok, hanem eggy bizonyos expeditióra várakoznak — most háború vagyon — és már költséget is rendelt a' Parlamentom; következésképen semmit nem mivelte a' törvény ellen a' király, és azon történetek, a' mellyekben idegen sereget nem vólt a' királynak országunkba bé hozni szabad, épen nem illik a' jelenvaló időre. Hogy *Fox* úrnak inye szerént nem vólt légyen ez a' beszéd könnyen lehet képzelní, kiváltképen azért, hogy a' minister az 1784-ik esztendőben történt ministerialis változásra tzelzött, a' mióltától fogva, mint önnön maga magát ki szokta fejezni, tellyességgel ki nem lehetett *Pith* ministert a' nyeregből mozdítani.

Hadi Történetek.

Hasonló a' jelen való háborús idő a' terhes állzonyhoz, a' ki mennél inkább közelit a' születésnek idejéhez, annál nyúghatatlanabb annak szerentsés vagy szerentsétlen ki menetele iránt. Így mennél nagyobb hadi készületeket tétetnek a' két egymás ellen hadakozó felek, annál nagyobb nyúghatatlansággal várja Európa, a' jövő táborozásnak kezdetét és ki menetelet. Hogy sokára nem fog halasztatni a' véres tsatázásoknak kezdeté, minden körülállások azt mutattyák. Megkésztetett 's jóvá hagyattatott a' jövő hadakozásnak folytatására való plánum, minden felöl mozdulásban vagynak a' *Mársnak* fiai, minden hadi tiszt maga seregéhez hivatott, éjjel nappal mennek az öldöklő szerszámokkal meg terhelte-tett szekerek, 's imitt amott öszve is akad, 's öszve tsap a' két ellenség. *B. Kray* Generál Májor

Koburg hertzeghez küldött jelentése szerént, múlt hónapnak 18-dik napján, 400 gyalog, 's 200 lovas Frantziákból álló sereg *Zeget* és *Mazinket* vidékére ki menvén furazsirozni, *Ettenville* mellett tanyázott külső örálló vitézeinket meg támadták, 's csak nem egészen körül kerítették. A' szegény Uhlánusoknak szerent éjekre történetből oda jutván a' Császár huzár regementéből való *Balas* nevezetű fő hadnagy egy tüzg huzárral, nemcsak szerentsésen meg szabadította *Bojadovszky* fő hadnagyot és Uhlánusait a' kakasoknak körmei közül; hanem velek égyütt rajtok tsapván 16-ot csak hamar le szabadáltak közzülök, kettőt pedig el fogtak; részünkről egy Uhlánus esett el, egy tévelyedett el, kettő esett sebbe, a' huzárok közül pedig hat ember kapott sebet, de igen könnyű. Ez a' tsupport Frantziaság ismét ki ment furazsirozni, de akkor sem vihette fel tételét végbe, 200 Császár regementéből való huzárral menvén ellenek *Nagy Obristlájtnánt*.

A' fellyebb nevezett Generál *Májornak*, *B. Kraynak* tudósítása szerént, Febr. 20-dik napján reggeli 7 órakor, ismét számos lovas és gyalog Frantziák ütötenek portára ki ment vitézeinkre *Mazinket* és *Ribauville* közt, holott kevesen lévén a' miéink, kéntelenek vóltak magokat visszavonni. Értésére esvén e' dolog *B. Kray* Generál *Májornak*, leg ottan eleikbe küldötte *Nagy Obristlájtnántot* a' Császár huzárjaival, és *Ellin* fő Strázsamestert a' kemény lövökkel. A' huzárok szokások szerént, nem tekintvén az ellenségnek sokságára, közikbe vágtak, 's égyfzcribe vissza fordították a' veres kutsmás katonákat.

Manheimből ezt írják *Febr. 27-ik* napján: Ma reggel számos Frantzia lovasság támadott a' *Reingenheim* és *Maudach* közt állott Cs. K. örállókra, melly tsatazásban mind két rézről égynehány ember hüllött el. Annakutánna *Mundenheimig* ki menvén az ellenség, néhány ágyúk vonattattak

a' tetőkre, 's répitettek is derekasan az ágyú gölyóbisok ellenek, egyfzersmind Cs. K. hufzárók küldetettek tábori külső őrállóinaknak segítségekre, kiket bé nem várván a' Frantziák, nagy sietséggel vissza vonták magokat, minekutánna egy-néhány szalma tartó tsürt fel gyújtottak volna Mindenhejmban.

Lengyel Ország.

A' Lengyel kevély mágnásoknak inyek ellen vagyon, a' köntösökben, idegen ételekben és italokban való bújálkodás ellen hozatott törvény, és a' mint egygy Warsóviából hozzánk küldetett levél beszéli, sokan közzülök kézzebbek az ez ellen tétetett birságot, az 500 forintokat le fizetni, mint udvari tiszteiket és tselédeiket aranyos és ezüstös köntösökben nem jártatni. A' mi a' polgári tárgyakat illeti, úgymond ez a' levél, azok sokkal titkosabban tartattatnak mostan, mint a' *Grodnoi* gyűllésben. A' *Pétersburgból* királyhoz küldetett dolgoknak igen fontosoknak kellett lenni, mivel azóltától fogva két rendkivül való gyűlést tartott a' *Conseil permanent*, avagy állandó Tanács, 's mind kettőn jelen vólt a' király maga is. A' polgári rendre és bátorságra ügyelő commissiónak meg vagyon parantsoltatva, hogy az ottan tartozkodó Frantziáknak minden lépéseikre fel nyilt szemekkel vigyázzon, mivel a' mint tapasztaltatott, sokan közzülök bárány bőrbe öltözött farkasok, és bátor le tették is a' hitet XVII *Lajos* hűségére, még is mindazáltal alattomban hintegetik a' Jacobinismus efze vesztő konkolyát a' nép közt.

Török Ország.

A' *Konstántzinpolyban* múlató rendkivül való Orosz követ még sem kapott választ a' Divántól, követtségének tárgyaira nézve. A' *Péters-*

burgi udvar legkissebben sem akar kivánságától elállani, hanem a' Török Császár sem akarja azokat mind bétellyesíteni. Kiváltképen azt sürgeti az elsőbb, hogy az utolsó Török háborúban elfogattatott Oroszok mindnyájan bocsáttassanak szabadon; az utolsóbb pedig, hogy az Orosz birodalomba Török Országból által költözött jobbágyok küldetessenek vissza. Az Orosz fejedelem affzony ugyan ellent nem áll, hogyha önként vissza akarnak a' Török jobbágyok menni, mindazáltal nem fogja őket erőszakosan arra kényszeríteni. A' fogságba esett Oroszoknak dolga holzásas conferentiára való alkalmatosságot adott az Orosz követnek és Kapután Basának, az az, Török Admirálnak, még is legkissebbet sem tudtak egymás közt meg határozni. Eggy szóval, azt lehet a' környülállásokból ki húzni, hogy a' két udvar között, és a' két udvarnak ministerei közt nem nagy barátság uralkodik. Frantzia Ország-ra nézve is még eddig semmi választ nem adott a' Diván az Európai követek által bétadatott írásra, úgy láttzik, hogy tovább is meg akar a' neutralitásnak alkotmánya mellett maradni. — Egyiptomból igen kedvetlen hírek mentenek *Konstantzinápolyba*. Az ottan két elztendeig tartott éhség többet meg emészített száz ezer embernél, még is ismét zendülésben vagynak azon tartománynak lakosai.

Magyar Ország.

Szatthmár Vármegyében 15-dik Febr. 1794.

A' Sz. Némethi határban lévő eggy fogadóban vagy négy oláh kondások bétrohantak, és a' fogadóst feleségestül éggyütt diribról darabra katzolták, és szörnyűség hallani is, mint bántak velek.

Most legközelebb Csengerben a' sokadalom fogytán olly nagy dísznó vásár vólt, hogy

két kondás és juhász meg részegedvén, annyira belé kaptak egy ártatlan nemes emberbe, hogy fejsze fokkal verték légyen a' fejét, melly miatt negyed napra meg is hólt. Egy juhász közzülök el szökött, a' többi az alsó setétségen várja tetteinek jutalmát.

A' haszontalan lövöldözés is a' törvénytelen dolgok közé számláltathatik. E' részben is meg adta az árrát egy Sállyi asszony ember a' lövésnek, a' holott midőn lakadalmi alkalmatossággal lövöldöznének, úgy belé vitte a' meg rekedt erő a' fojtást az égyik karjába, hogy arról a' vastag húst egészen le hordta, melly miatt talám életben sem marad meg. Ha aludt téjjel tölöd is a' puskrét, tsak puska ő, okossan és szükségre élly vele!

* * *

Szaller György Posoni Magyar Professor úrnak Kurirunknak 18 dik darabjába bé iktattatott tudósításában Magyar Grammatikai eránt, el hagyatott, hogy az elő fizetés az Illyriai és Tóth nyelveken ki adandó Magyar Grammatikára, és Kresztomátziára jövő Májusnak első napjáig fog tartani.